

65 lat Związku Zawodowego Górników w KWB Konin

Wyzwania przed związkami

W kronice kopalni Konin w rozdziale „1946 rok” zapisano: „We wrześniu tego roku powstał w kopalni Związek Zawodowy Górników, którego organizatorami byli Wojciech Jankowski i Kazimierz Warzych”. Kopalnia na kronika jest niestety bardzo ubogim źródłem informacji o początkach działalności naszego związku.

Historia górnictwa w Koninie rozpoczyna się w XIX wieku w rejonie wsi Brzeźno, gdzie na niewielką skalę wydobywano węgiel brunatny. Dopiero po uzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918 roku przeprowadzone przez Instytut Geologiczny rozpoznanie pokładów węgla brunatnego potwierdziło istnienie bogatych złóż na północ od rzeki Warty. Historię budowy przemysłowego wydobycia i przeróbki węgla brunatnego rozpoczęli Niemcy w okresie II wojny światowej, powołując przedsiębiorstwo górnicze BRAWAG, które po wyzwoleniu w lutym 1945 roku stało się Kopalnią Węgla i Fabryką Brykietów Morzysław-Marantów.

Mówiąc o historii Związku Zawodowego Górników, należy wspomnieć o górniczym ruchu zawodowym – jednej z niewielu branż zawodowych, której korzenie sięgają okresu zaborów. Pierwsze związki zawodowe na terenie obecnej Polski zaczęły powstawać pod koniec XIX wieku na Górnym Śląsku. Górnictwo zatem to wielowiekowa tradycja zawodowa i bogaty ceremonialny praw honorowych. Ranga zawodu górniczego w społeczeństwie do dziś przyciąga rzesze młodych ludzi pomimo ciężkiej, niebezpiecznej i odpowiedzialnej pracy.

DOBRE ZŁEGO POCZĄTKI

Powstające po wojnie nowe państwo doprowadziło do powstania skoncesjonowanego i scentralizowanego Zrzeszenia Pracowników Związków Zawodowych, a od 1949 roku Zrzeszenia Związków Zawodowych jako jedynej centrali związkowej. Ocena działalności związku w tamtych latach, będącego współgospodarzem ludowego państwa, bo taka obowiązywała doktryna polityczna, jest na chwilę obecną trudna.

Związki zawodowe w owym okresie posiadały szerokie uprawnienia i odgrywały znaczącą rolę w życiu politycznym i społecznym przedsiębiorstw. Mogły uczestniczyć w działaniach rad narodowych, rad zakładowych, zarządzały Funduszem Wczasów Pracowniczych. Mogły podejmować działania kulturalno-oświatowo-sportowe, jak również działania zmierzające do tworzenia placówek kulturalno-oświatowych przy każdym zakładzie pracy. Uczestniczyły również w bezwzględnej walce z nadużyciami, marnotrawstwem i sabotażem oraz w sprawiedliwym rozdziale żywności czy deficytowych dóbr materialnych.

Powstająca baza kulturalno-oświatowa oraz baza socjalna to budowa nowych hal sportowych, domów kultury, stołówek, hoteli pracowniczych. To tam właśnie prowadzona była szeroka działalność na rzecz wypoczynku i integracji załogi.

Baza ta dawała możliwość realizacji wielokierunkowych zainteresowań załogi.

Niestety – zbiurokratyzowane struktury, poświęcające więcej uwagi mobilizowaniu

Liderzy MZZG KWB Konin: Przyszłość tej kopalni, tego regionu zależy od nas wszystkich. Zależy od podejmowanych przez nas działań na rzecz tej załogi i regionu, który węglem brunatnym stoi

załóg do wydajniejszej pracy niż obronie interesów pracowniczych – spowodowały, że mimo znacznych osiągnięć w różnych dziedzinach działalności, w odczuciu załóg związki zawodowe zawiodły ich nadzieje. Powstały kryzys ruchu związkowego na początku lat 80. wywołał oddolne działania do powstania nowego wolnego ruchu związkowego.

ZWIĄZKI OD NOWA

W tym miejscu trzeba wspomnieć dwie ważne daty dla historii naszego związku. Pierwsza z nich to 16 października 1982 roku. I druga – 10 lutego 1983 roku. Po okresie zawieszenia działalności wszelkich organizacji następuje odrodzenie ruchu związkowego. Pierwsza data to powołanie grupy inicjatywnej, zaś druga – to data wyboru grupy założycielskiej nowo tworzonego związku zawodowego. Najpierw był to Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Górnictwa przy KWB Konin, by następnie powrócić do nazwy Związek Zawodowy Górników KWB Konin. Przypomnieć należy również skład grupy założycielskiej, którą tworzyli: przewodniczący Jan Ciesielski, zastępca Leonard Śmigieński,

sekretarz Andrzej Marczak oraz członkowie Tadeusz Banaszak i Błażej Osowiec.

Powołany na nowo związek zawodowy nie jest już jedynym działającym w kopalni, powstające kolejne organizacje związkowe otworzyły nowy rozdział w historii ruchu związkowego w zakładzie. Powstałe organizacje związkowe gwarantowały pracownikom pluralizm wyboru oferty. Związek w owym czasie realizuje bieżące oczekiwania pracowników. Aktywność ówczesnych władz związku na forum branży węgla brunatnego doprowadziła do powstania Federacji Związków Zawodowych Górnictwa Węgla Brunatnego, podpisania Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Przedsiębiorstw Węgla Brunatnego. Przeprowadzone akcje strajkowe na początku lat 90. dały górnikom węgla brunatnego prawo do emerytur górniczych. Wiele nowych doświadczeń, poszerzenia wiedzy związkowej przynosiła współpraca z organizacjami zrzeszonymi w Konfederacji czy ZZG w Polsce. Dzięki naszym działaniom w ramach funkcjonującej struktury OPZZ w powiecie czynnie pomagamy przedstawicielom małych i słabych organizacji w wymianie poglądów i doświadczeń

w pracy związkowej, służymy im również pomocą prawną.

Zachodzące zmiany gospodarcze i własnościowe, prowadzone działania restrukturyzacyjno-organizacyjne nakierowane na ograniczanie kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa powodują, że związki zawodowe ze szczególnym zaangażowaniem muszą obserwować pracodawcę, czy wprowadzane zmiany nie zagrażają prawom pracowniczym i interesowi załogi.

W PRZEDEDNIU ZMIAN

Kopalnia Konin jest być może w przededniu wielkich zmian. Trwający od kilku lat proces prywatyzacji, który w dalszym ciągu nie wiadomo, jak się zakończy, budzi w załodze wielki niepokój o przyszłość naszych miejsc pracy. Nasze pytanie brzmi: Czy działania Skarbu Państwa zagwarantują rozwój naszej kopalni i budowę kolejnych odkrywek, czy też zmierzamy nieuchronnie do schyłku historii tego zakładu i regionu? Nie jest przecież tajemnicą, że ten region: miasto Konin oraz gminy Kleczew, Kazimierz Biskupi, Ślesin, Kramsk, Wilczyn, Wierzbinek zawdzięczają swój rozwój właśnie kopalni i powstałemu Zespołowi Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin oraz przemysłowi towarzyszącemu jak Huta Aluminium, Fugo, i innym.

Przyszłość tej kopalni, tego regionu zależy od nas wszystkich.

Zależy od podejmowanych przez nas działań na rzecz tej załogi i regionu, który węglem brunatnym stoi. Węgiel brunatny w naszym kraju jest surowcem strategicznym – a przynajmniej powinien nim być – ze względu na wielkość zasobów. Węgiel brunatny może być zatem gwarantem naszego bezpieczeństwa energetycznego oraz naszej suwerenności.

Awers i rewers okolicznościowego medalu wybitego z okazji 65-lecia związku zawodowego